Lietas Nr. A420195616
Lietas arhīva Nr. A42-01956-16/7

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2016.gada 2.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

ar tulkiem Imantu Blicsonu un Tariku Latihu Ibrahimu,

piedaloties pieteicējam /pers. E/ *(/pers. E/)*, pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzējam zvērinātam advokātam Vilmāram Endzelim un atbildētāju Latvijas Republiku pārstāvošās iestādes Pilsonības un migrāciju lietu pārvaldes pārstāvim Mārcim Kolbergam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. E/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts robežsardzes Daugavpils pārvaldē 2015.gada 23.oktobrī saņemts Irākas Republikas (turpmāk arī – Irāka) pilsoņa /pers. E/ (turpmāk arī – pieteicējs) iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Iesniegumā norādīts, ka pieteicējs lūdz patvērumu, jo pieteicējs Irākā bija Pešmergas karavīrs, bet ISIS vēlējās viņu nogalināt, tādēļ aizbēga no savas valsts. Vēlākajos paskaidrojumos 2015.gada 2.decembrī pieteicējs papildus paskaidrojis, ka viņš kā Pešmergas karavīrs 2015.gada jūnijā bija iesaistīts bruņotā konfliktā starp Gveras (*Gwer*) un Mahmuras (*Makhmur*) pilsētām ar „Islāma valsts" (*Daesh*) kaujiniekiem. Kautiņa laikā ar „Islāma valsts" karavīru, kurš bija stiprāks par pieteicēju, pieteicējam izkrita mobilais telefons un maks, kurā bija Pešmergas karavīra apliecība, kas tagad ir „Islāma valsts" kaujinieku rokās. Tādējādi „Islāma valsts" uzzināja ieteicēja telefona numurus un ieguva telefonā esošās radinieku bildes. Tika izteikti draudi pa telefonu pieteicējam un viņa ģimenes locekļiem.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) Patvēruma lietu nodaļas 2016.gada 18.marta lēmumu Nr.24/BD-1697/69 (turpmāk arī – Lēmums) atteikts piešķirt pieteicējam bēgļa un alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja paskaidrojumos norādītais nav pamatots ar dokumentiem vai citiem pierādījumiem. Konstatēts, ka attiecībā uz vispārējo situāciju Irākā pieteicēja sniegtā informācija ir ticama, tomēr individuālo lietas apstākļu izklāsts ir vispārējs, un rada pamatotas šaubas par izklāstītās informācijas ticamību un patiesajiem iemesliem patvēruma pieprasīšanai. Pieteicējs nav iesniedzis iesniegumu, tiklīdz tas bija iespējams, bet tikai pēc tam, kad viņš tika aizturēts par nelikumīgu Latvijas Republikas robežas šķērsošanu.

[2.2] Pieteicēja norādītie apstākļi neatbilst Patvēruma likuma 37.panta pirmajai daļai, un viņam nav pamata piešķirt bēgļa statusu, jo pieteicējs nav sniedzis informāciju, ka viņš savā valstī būtu saskāries ar jebkādām problēmām vai vajāšanu, kas saistītas ar viņa rasi, reliģiju, tautību, politiskajiem uzskatiem vai piederību kādai sociālajai grupai, bet gan kā izceļošanas iemeslu norādījis telefoniski saņemtos draudus no teroristiskās organizācijas „Islāma Valsts" (turpmāk arī – *ISIS*, starptautiski atpazīstamais šīs teroristiskās organizācijas apzīmējums). Pieteicējs nav iesniedzis nekādus pierādījumus saviem apgalvojumiem. Tāpat Pārvalde nav guvusi pietiekamu pārliecību pieteicēja apgalvojumam, ka viņš bijis Kurdistānas bruņoto spēku darbinieks un piedalījies bruņotos konfliktos.

[2.3] Ņemot vērā šaubas par pieteicēja izklāstītās informācijas ticamību kopumā, kas nav pamatota ar pierādījumiem, kā arī apstākli, ka pieteicējs nav izmantojis savas valsts tiesībsargājošo iestāžu palīdzību, Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa nekonstatē smaga kaitējuma pazīmes pieteicēja sniegtās informācijas izklāstā un secina, ka pieteicējam nedraud nāves sods vai tā iespējama izpilde, spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana atbilstoši Patvēruma likuma 41.panta 1. un 2.punktam.

[2.4] Drošības situācija Kurdistānas reģionā paliek relatīvi stabila, bruņotas sadursmes starp Kurdistānas militārajiem spēkiem un ar *ISIS* saistītajiem grupējumiem notiek Kurdistānas reģiona pierobežās. Lai gan pastāv zināms *ISIS* un ar to saistīto grupējumu iespējamo uzbrukumu risks, tomēr Kurdistānas reģiona militārie spēki ir spējīgi tos laicīgi novērst un nepieļaut karadarbības izplatīšanos Kurdistānas reģionā.

[2.5] Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļa norāda, ka pastāv arī labi pamatotas iekšējās pārvietošanās iespējas, dodoties uz Kurdistānas reģionu, jo karadarbība un terora akti nav plaši izplatīti visā Irākas teritorijā, tai skaitā, Kurdislānas reģionā situācija ir relatīvi mierīga.

[2.6] Ņemot vērā, ka pieteicēja iepriekšējā dzīvesvieta nav teritorija, kur norisinās bruņots konflikts, un ciešo saistību ar Suleimanijas pilsētu, kurā uzturas pieteicēja ģimene, Pārvaldes Patvēruma lietu nodaļas ieskatā pieteicējam pastāv iespēja bez īpaša apdraudējuma nokļūt Suleimanijā un tur

uzturēties, nepakļaujot savu dzīvību bruņota konflikta radītiem drošības riskiem un individuālam apdraudējumam no *ISIS* grupējuma puses.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs 2016.gada 18.aprīlī vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. 2016.gada 20.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemti pieteikuma papildinājumi, kuros lūgts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu. Pieteikuma papildinājumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pārvalde nav ņēmusi vērā apstākļus, ka Pieteicējs ir dienējis Pešmergas militārajā vienībā. Par Pārvaldes norādīto, ka pieteicēja iesniegtās fotogrāfijas nav pietiekošas un nepierāda, ka pieteicējs ir dienējis šajā militārajā struktūrā, pieteicējs paskaidro, ka ir vērsies pie saviem armijas biedriem, lai tie atsūtītu papildus bildes, kas apliecinātu pieteicēja dienestu šajā militārajā struktūrā.

[3.2] Pieteicējs pretēji Pārvaldes norādītajam ir vērsies attiecīgajās varas iestādēs ar iesniegumu par to, ka viņa dzīvība tiek apdraudēta, bet saņēmis nievājošu attieksmi un atteikumu. Pieteicēja rīcībā ir šo iestāžu atteikumi, kurā noraidīts pieteicēja iesniegums un lūgums pēc palīdzības. Pieteicējs ir lūdzis saviem paziņām viņam atsūtīt minēto dokumentu norakstus.

[3.3] Lēmumā minētais, ka Suleimanijas pilsētā, Raparin rajonā, kurā mitinās pieteicējs, aktīva kara darbība nenotiek, neatbilst patiesībai. Aktīva karadarbība nenotiek pašā Suleimanijas provincē, bet 1,5 stundu attālumā, no šīs provinces atrodas frontes līnija starp kurdu spēkiem un *ISIS* kaujiniekiem. Turklāt Lēmumā minētā trešā atsauce ir novecojusi un neatbilst patiesībai.

[3.4] Pieteicējs tiek vajāts savas reliģiskās piederības (kurdu) un politisko uzskatu dēļ, un šīs vajāšanas dēļ nevēlas un arī nevar atgriezties izcelsmes valstī. Pieteicēja uzskaitītās valsts institūciju darbības ir uzskatāmas par vajāšanu no valsts institūciju puses, jo apdraud cilvēka pamattiesības, tādā veidā tās pārkāpjot. Tas atbilst Patvēruma likuma 39.pantā dotajam vajāšanas uzskaitījumam un definīcijai, kā arī Patvēruma likuma 41.pantā trešajā punktā minētajam smaga kaitējuma jēdzienam.

[4] 2016.gada 26.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos Pārvaldes rakstveida paskaidrojumos Pārvalde pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs uzturēja pieteikumā ietverto lūgumu un iesniedza rakstveida paskaidrojumus, norādot šādus apsvērumus.

[5.1] Pieteicējs pieder pie noteiktas sociālās grupas, proti, ir bijis Kurdistānas bruņoto spēku – Pešmergas – kaujinieks, bet iestāde pārsūdzētajā lēmumā nav šo apstākli izvērtējusi. Šī iemesla dēļ pieteicējam ir labi pamatotas bailes no vajāšanas savā izcelsmes valstī, tādēļ viņam ir piešķirams bēgļa statuss.

[5.2] Tāpat iestāde nav ņēmusi vērā aktuālo drošības situāciju Irākā, uz ko pieteicējs vērš uzmanību, atsaucoties uz dažādiem informācijas avotiem. Proti, 2016.gada janvārī Suleimanijas pilsētā atklāta *ISIS* nodaļa, 2016.gada martā Kirkūkā aizturēti *ISIS* biedri, 2016.gada februārī Erbilā aizturēta *ISIS* nodaļa, 2016.gada aprīlī Erbilā aizturēti *ISIS* biedri, kas plānojuši uzbrukumu, no 2016.gada 8. līdz 14.jūlijam visā Irākā reģistrēti 125 incidenti, kuros dzīvību zaudējuši 214 cilvēki.

[5.3] Iestāde, pieņemot Lēmumu, nav ņēmusi vērā Patvēruma likuma 4.panta otro daļu, kas paredz ņemt vērā ANO Augstā komisāra bēgļu lietās viedokli par patvēruma meklētāja iesniegumu, kas konkrētajā situācija iesaka neatteikt patvērumu personām no Irākas, ievērojot mainīgo un nenoturīgo situāciju Irākā. ANO Augstā komisāra bēgļu lietās 2016.gada maija ziņojumā norādīts, ka nav uzskatāms par lietderīgu liegt personām no Irākas starptautisko aizsardzību, pamatojoties uz iekšējās pārvietošanās iespējām.

[5.4] Atsaucoties uz *Amnesty International* 2016.gada 20.janvāra ziņojumu, pieteicējs vērš uzmanību uz to, ka apstākļi bēgļu nometnēs ir šausmīgi un kritiski trūkst humānās palīdzības, turklāt pārvietotās personas saskaras ar pārvietošanās ierobežojumiem, ko tām noteikusi Kurdistānas valdība. Turklāt Pešmergas karavīri tajās teritorijās, ko ir pārņēmuši savā kontrolē, nodarbojas ar marodierismu, izlaupa un iznīcina ar buldozeriem palikušās mājas bez iemesla.

[5.5] Pieteicējs, atsaucoties uz kurdu masu informācijas līdzekļiem, vērš uzmanību uz to, ka Pešmergā pastāv liela korupcija.

Savukārt atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Izskatāmajā lietā pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīva akta izdošanai.

[8] Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa nosaka, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi.

Tātad, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, tiesai ir jākonstatē, ka:

1) persona ir trešās valsts valstspiederīgais, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir;
2) persona baidās no vajāšanas;
3) vajāšana ir saistīta ar personas rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņas politiskajiem uzskatiem;
4) personas bailes no vajāšanas ir pamatotas;
5) persona nespēj vai baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību;
6) uz personu neattiecas Patvēruma likuma 45.panta nosacījumi.

[9] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir trešās valsts – Irākas – pilsonis, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir. Tāpat lietā nepastāv strīds par pieteicēja identitāti, kas ir pierādīta ar Irākas pilsoņa pasi. Lietā pastāv strīds par to, vai pieteicējs izcelsmes valstī ir ticis vajāts savu politisko uzskatu, reliģijas un piederības pie sociālās grupas dēļ, kā to uzskata pieteicējs, kā arī par to, vai pieteicēja bailes no vajāšanas ir pamatotas. Savukārt, tā kā pieteicējs nav norādījis, ka būtu ticis vajāts rases un tautības dēļ, tiesa nevērtēs pieteicēja atbilstību šiem kritērijiem. Tiesa nekonstatē, ka uz pieteicēju būtu attiecināms kāds no Patvēruma likuma 45.panta nosacījumiem (regulē gadījumus, kad bēgļa statusu nepiešķir). Uz tādiem nav norādījusi arī iestāde. Līdz ar to arī šo apstākļu padziļināta izpēte nav nepieciešama.

[10] Patvēruma likuma 32.panta pirmā daļa nosaka, ka katra patvēruma meklētāja iesniegumu izskata individuāli, objektīvi un taisnīgi, izmantojot precīzu un aktualizētu informāciju no dažādiem avotiem, piemēram, no Eiropas Patvēruma atbalsta biroja un Apvienoto Nāciju Organizācijas augstā komisāra bēgļu lietās, un attiecīgām starptautiskām cilvēktiesību organizācijām, par vispārējo situāciju patvēruma meklētāja izcelsmes valstī un, ja nepieciešams, valstīs, caur kurām tas devies, bet piektā daļa nosaka, ka uz patvēruma meklētāja pamatotām bailēm no vajāšanas vai uz pamatotu iespējamību, ka viņš var ciest smagu kaitējumu, norāda fakts, ka patvēruma meklētājs jau bijis pakļauts vajāšanai vai smagam kaitējumam, vai tiešiem vajāšanas vai kaitējuma draudiem un ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šāda vajāšana vai smags kaitējums var atkārtoties.

[11] Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 38.pantā, saskaņā ar kuru par vajāšanu atzīstamas: 1) darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu un 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajam veidam līdzīgā veidā (pirmā daļa). Šā panta pirmajā daļā minētās darbības var būt: 1) fiziska vai garīga vardarbība, ieskaitot seksuālu vardarbību; 2) tiesiski un administratīvi pasākumi vai arī policijas vai tiesu iestāžu pasākumi, kas paši par sevi ir diskriminējoši vai tiek īstenoti diskriminējošā veidā; 3) nesamērīga vai diskriminējoša apsūdzība vai nesamērīgs vai diskriminējošs sods; 4) juridiskas pārsūdzības atteikums, kura rezultātā tiek piespriests nesamērīgs vai diskriminējošs sods; 5) apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšana ietvertu noziegumu vai tādas darbības, uz kurām attiecas šā likuma 45.panta pirmās daļas 3., 4. un 5.punkts; 6) darbības, kas īpaši vērstas pret dzimumu vai pret nepilngadīgām personām (otrā daļa).

[12] Lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, nepietiek, ka persona apgalvo, ka viņa baidās no vajāšanas. Šādām bailēm ir jābūt pamatotām. 1951.gada 28.jūlija Konvencijas par bēgļa statusu 1.panta „A" daļā ir norādīts, ka bailēm ir jābūt labi pamatotām. Lai arī bailes ir personas subjektīvas emocijas, bēgļa statusa iegūšanas kontekstā šīm bailēm ir jābūt arī objektīvi pamatotām. Novērtējot, vai bailes ir objektīvi pamatotas, ir jāanalizē situācija valstī, no kuras persona bēg. Lai atzītu, ka bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, nav jābūt izslēgtām visām saprātīgām šaubām par to, ka vajāšana notiks. Kā pierādīšanas standarts šajās lietās nav izmantojams arī iespējamību pārsvars. Lai atzītu, ka bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, varbūtībai, ka persona tiks vajāta, nav jābūt lielākai kā varbūtībai, ka vajāšana izraidīšanas gadījumā nenotiks. Bailes no vajāšanas ir labi pamatotas, ja šādām bailēm ir saprātīgs iemesls, ja pastāv saprātīga iespēja, ka persona tiks vajāta. Patvēruma meklētāja bailes no vajāšanas var tikt uzskatītas par pamatotām, ja, saprātīgi izvērtējot, var noteikt, ka personas uzturēšanās izcelsmes valstī ir kļuvusi nepanesama *(sk. UN High Commissioner for Refugees, Advisory Opinion by UNHCR on the Interpretation of the Refugee Definition, 23 December 2004, http://www.unhcr.org/refworld/docid/4551c0374.html)*.

Savukārt saskaņā ar Patvēruma likuma 32.panta sesto daļu, ja patvēruma meklētāja paskaidrojumos norādītais nav pamatots ar dokumentiem vai citiem pierādījumiem, tam nav nepieciešams apstiprinājums, ja pastāv šādi nosacījumi: 1) patvēruma meklētājs ir iesniedzis visu savā rīcībā esošo informāciju; 2) patvēruma meklētāja paskaidrojumi ir ticami, nav pretrunīgi un atbilst Pārvaldes rīcībā esošajai informācijai; 3) patvēruma meklētājs iesniedzis iesniegumu, tiklīdz tas bijis iespējams, ja vien viņš nevar apliecināt, ka viņam bijuši pamatoti iemesli, kuru dēļ iesniegums nav iesniegts agrāk; 4) konstatēts, ka patvēruma meklētājam kopumā var uzticēties.

Tātad, lai atzītu, ka pieticēja bailes no vajāšanas ir pamatotas, ir jāvērtē viņa paskaidrojumu ticamība.

[13] Izvērtējot pieteicēja paskaidrojumu ticamību, tiesa konstatē būtiskas pretrunas pieteicēja sniegtajos paskaidrojumos.

[13.1] Pieteicēja patvēruma lūgums balstās uz paskaidrojumu par to, ka viņam un viņa ģimenes locekļiem no anonīmas *ISIS* pārstāvošas personas pastāvīgi tika izteikti draudi pēc tam, kad pieteicējs nozaudēja telefonu un karavīra karti. Vērtējot draudu saturu, tiesa konstatē, ka pieteicējs dažādi atspoguļo gan draudu saturu, gan to, kam tika draudēts. Sākotnējās pārrunās pieteicējs norāda, ka draudi tika izteikti viņam un viņa ģimenes locekļiem, ka viņi tiks nogalināti, neminot pieteicēja piederību Pešmergai (*lietas 18.lapa*). Līdzīgi paskaidrojumi ir sniegti arī pieteikuma papildinājumos (*lietas 46.-48.lapa*). Savukārt tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka zvanīja tikai viņa radiniekiem, jo viņam vairs nebija nozaudētā telefona un draudēja nogalināt tikai pieteicēju, kurš esot pret islāmu, ja viņš nedosies prom. Tāpat tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka draudus saņēma tāpēc, ka bija karavīrs un tāpēc ka *ISIS* prasīja pieteicējam daudz ko izdarīt (pieteicējs bija šoferis), taču pieteicējs nevarēja to izdarīt. Šos pa telefonu izteiktos draudus pieteicējs uzskata par vajāšanu viņa reliģiskās pārliecības, politisko uzskatu (*lietas 46.-48.lapa)* un piederības pie noteiktas sociālās grupas dēļ (*lietas 95.lapa*).

[13.2] Ir vispārzināms, ka Irākā jau ilgāku laiku notiek karadarbība, kurā iesaistīti, no vienas puses, Irākas valdības spēki un citas tos atbalstošās militārās vai paramilitārās struktūras, bet, no otras puses, – *ISIS*. 2014.gadā *ISIS* uzbrukumu rezultātā Irākas valdība zaudēja pilnīgu vai daļēju kontroli pār ievērojamu valsts teritorijas daļu, tomēr iekarot Kurdistānas autonomā reģiona teritoriju *ISIS* neizdevās, jo to nepieļāva Kurdistānas autonomā reģiona bruņoto spēku – Pešmergas – vienības. Pašreizējā militārā situācija Irākā un īpaši Kurdistānas autonomajā reģionā liecina par to, ka Pešmergas vienības ir kaujas spējīgas un pietiekami labi motivētas. Tiesa, izpētot izcelsmes valsts informācijas avotus, nekonstatēja ziņas, kas liecinātu par pretējo, piemēram, par Pešmergas militārpersonu neapmierinātību ar dienestu, dezertēšanu, pārmērīgiem zaudējumiem utt.

Tiesa netic tam, ka pieteicējs, būdams militārpersona ar piecu gadu ilgu stāžu dienestā, turklāt, kā pats norādījis tiesas sēdē, ar pieredzi reālās kaujas operācijās, pēc nezināmas personas saņemtiem telefona zvaniem ar izrēķināšanās draudiem tos būtu ņēmis vērā tik nopietni, ka izvēlētos doties bēgļu gaitās. Ja ar šādu rīcību būtu iespējams iebiedēt kādas armijas kareivjus, šāda armija nebūtu kaujas spējīga un, visticamāk, tiktu ātri sakauta *(sk. arī tiesu praksi – Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 15.jūnija spriedumu lietā Nr.A420174216)*.

[13.3] Turklāt tiesa konstatē, ka lietā nav pārliecinošu pierādījumu, ka pieteicējs vispār ir dienējis Pešmergā. Pirmkārt, gandrīz visās, izņemot vienu, iesniegtajās fotogrāfijās (*lietas 20.-22., 87.-88.lapa)* pieteicējs viens pats pozē militārā apģērbā pie kaujas tehnikas. Otrkārt, pieteicēja iesniegtais apliecinājums par to, ka viņš ir dienējis Pešmergā (*lietas 92.-93.lapa*), to neapliecina, jo tulkojumā norādīts, ka kaujinieka vārds nav salasāms. Kā tiesas sēdē paskaidroja pieteicēja juridiskās palīdzības sniedzējs, pieteicēja vārds šajā izziņā esot norādīts arābu valodā, ko tulks nav sapratis. Tiesa nerod loģisku izskaidrojumu, kāpēc dokumentā, kas, pēc pieteicēja tiesas sēdē stāstītā, ir sastādīts kurdu valodā, kaujinieka vārds ir norādīts arābu valodā. Loģisku izskaidrojumu tam nesniedza arī pieteicējs. Savukārt tulkojumā ir ietverta norāde, ka tas ir tulkojums no arābu valodas. Turklāt šī dokumenta tulkojuma no arābu valodas pareizību ir apliecinājusi SIA "Skrivanek Baltic" tulkotāja, kurai tātad teksts arābu valodā bija jāsaprot.

[13.4] Tāpat pretrunīga ir informācija par to, vai pieteicējs par saņemtajiem draudiem ir informējis attiecīgās iestādes vai amatpersonas. 2015.gada 2.decembra pārrunās pieteicējs paskaidroja, ka informējis par to tikai savu Pešmerga komandieri, kurš nav varējis palīdzēt (*lietas 18.lapa*). Savukārt 2016.gada 20.maijā tiesā saņemtajos papildinājumos norādījis, ka tomēr ir vērsies attiecīgajā varas iestādē (nenorādot konkrēti, kur tieši) ar iesniegumu par to, ka viņa dzīvība ir apdraudēta, bet saņēmis nievājošu attieksmi un atteikumu (*lietas 47.lapa*). Savukārt tiesas sēdē pieteicējs iesniedza viņa Irākas advokāta sagatavotu iesniegumu Suleimanijas izmeklēšanas tiesnesim, kurā norādīts par izteiktajiem draudiem pa telefonu pieteicējam no *ISIS* (*lietas 89.-90.lapa*). Ņemot vērā to, ka no pieteicēja pases kopijas izriet, ka pieteicējs 2015.gada 30.septembrī ir ielidojis Krievijā, Maskavas Domodedovas lidostā (*lietas 35.lapa*), ko pieteicējs arī tiesas sēdē apstiprināja, nav saprotama advokāta vēršanās pie izmeklēšanas tiesneša 2015.gada 8.oktobrī, kad pieteicējs vairs neatradās Irākā. Tāpat tiesai nav saprotams iemesls, kādēļ pieteicējs par saņemtajiem zvaniem neinformēja savu bruņoto spēku

pretizlūkošanas vienību. Pieteicēja skaidrojums par neuzticēšanos dienesta biedriem, arī komandieriem, pastāvot bažām par viņu iespējamo saistību ar *ISIS* un lielo korupciju, nav pārliecinošs.

Tiesa, izpētot dažādus informācijas avotus, nekonstatēja ziņas, kas norādītu uz to, ka *ISIS* būtu nozīmīgi iefiltrējusies Pešmergas rindās. Ja tas tā tiešām būtu, tad nav šaubu arī par to, ka *ISIS* būtu militārs pārspēks pār Pešmergu un ka *ISIS* jau būtu pārņēmusi savā kontrolē Kurdistānas autonomā reģiona teritoriju vai vismaz būtisku tā daļu.

[13.5] Pieteicējs akcentēja, ka baidījies. Taču tiesu šāds apgalvojums nepārliecina. Tiesa skeptiski raugās uz iespējamību, ka teroristi vērstu savu atriebību tieši pret pieteicēju vai viņa tuviniekiem, jo šādai akcijai no militārā viedokļa būtu nepieciešams vismaz veikt militāru reidu pietiekami dziļi pretinieka teritorijā (apdzīvotā vieta Raparinas (*Raparin*) rajons atrodas apmēram 100-150 kilometru attālumā no *ISIS* un Pešmergas kontrolēto teritoriju robežlīnijas), kas, samērojot nepieciešamos spēkus un risku ar ieguvumiem no šādas atriebības vai iebiedēšanas akcijas, būtu visai apšaubāmi. Turklāt Administratīvā rajona tiesa līdzīgā lietā ir atzinusi, ka no izcelsmes valsts informācijas avotiem neizriet, ka *ISIS* piekoptu šāda veida taktiku – informācijas izzināšanu par pretinieka virsnieku korpusu un attiecīgu draudu izteikšanu nolūkā demoralizēt armijas personālsastāvu. *ISIS* pretinieku iebiedēšanas taktika galvenokārt saistās ar spridzināšanām, izmantojot gan ar sprāgstvielām pildītus transportlīdzekļus, gan spridzinātājus-pašnāvniekus. Spridzināšanas tiek vērstas kā pret militāro infrastruktūru objektiem un varas iestāžu ēkām, tā arī pret civiliem objektiem. Tāpat *ISIS* raksturīga nežēlīga vēršanās pret civiliedzīvotājiem, pārņemot kādas teritorijas tās kontrolē (sk. *Administratīvās rajona tiesas 2016.gada 15.jūnija spriedumu lietā Nr.A420174216)*.

[13.6] Tiesa konstatē arī pretrunas pieteicēja stāstā par to, kāds bija patvēruma meklētāja ceļš no Kurdistānas līdz Latvijai. Ja 2015.gada 24.oktobra sākotnējā aptaujas anketā un 2015.gada 2.decembra paskaidrojumos (*lietas 18.-19.lapa*) pieteicējs norādīja, ka no Erbilas izceļojis kopā ar brālēnu uz Stambulu, kur pavadījis 8-9 dienas, tad ar prāmi, vilcienu un mikroautobusu nokļuvis līdz Latvijas robežai, nespējot izskaidrot Maskavas Domodedovas lidostas spiedogu pasē (*lietas 19.lapa*), tad tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka no Irākas aizlidojis uz Stambulu, tad – uz Maskavu, no kurienes ar automašīnu nokļuvis līdz Latvijas robežai. Lai arī pieteicējs norādīja, ka tā rīkoties ieteicis pārvadātājs, šāda rīcība vēl vairāk mazina pieteicēja stāsta ticamību kopumā.

[14] Vienlaicīgi tiesa tomēr atzīst par nepieciešamu sniegt vērtējumu pieteicēja apgalvojumam par vajāšanu. Tādējādi tiesa vispirms pārbaudīs, vai pieteicēja norādītie apstākļi vispār ir vērtējami kā vajāšana politisko uzskatu dēļ.

[14.1] Saskaņā ar ANO Komisariāta bēgļu jautājumos rokasgrāmatā „Bēgļa statusa noteikšanas procedūra un kritēriji" minēto, fakts, ka personas politiskie uzskati atšķiras no valdības uzskatiem, pats par sevi nav vēl iemesls, lai pieprasītu bēgļa statusu (..). Pieteicējam vajadzētu būt tādiem uzskatiem, kas nav pieņemami valdībai, jo tie kritizētu tās politiku un metodes (..). Skolotāja vai rakstnieka politiskie uzskati var būt vieglāk pamanāmi, nekā tādas personas uzskati, kuras darbs nav saistīts ar plašu publiku. Jāņem vērā arī pieteicēja uzskatu relatīvais nozīmīgums vai noturība – cik nu to var secināt no visiem lietas apstākļiem (*sk. ANO Komisariāts bēgļu jautājumos. Rokasgrāmata „Bēgļa statusa noteikšanas procedūra un kritēriji", Ženēva, 1992, 23.lpp*).

[14.2] Pieteicējs gan sākotnējā aptaujas anketā (*lietas 32.lapa*), gan pieteikuma papildinājumos (*lietas 47.lapa*) norādīja, ka nav politiski aktīvs un nav iestājies nevienā partijā. Savukārt tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka ir partijas biedrs. Vienlaicīgi tiesa nekonstatē, ka pieteicējs būtu norādījis, kādi ir viņa politiskie uzskati. Tiesa no lietas materiāliem un arī tiesas sēdē nekonstatēja, ka pieteicējam būtu kādi konkrēti un noturīgi politiski uzskati. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējs ir izvirzījis vienīgi "plikū" apgalvojumu par viņa vajāšanu politisko uzskatu dēļ. Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nevar runāt par personas vajāšanu politisko uzskatu dēļ Patvēruma likuma izpratnē. Līdz ar to tiesa atzīst, ka pieteicēja viedoklis, ka viņš ticis vai varētu tikt vajāts politisko iemeslu dēļ ir kļūdains.

[15] Turpmāk tiesa izvērtēs, vai ir atzīstams, ka pieteicējs ir ticis vajāts reliģiskās pārliecības dēļ.

[15.1] Kā norādīts ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos sniegtajā skaidrojumā, vajāšanai reliģisku iemeslu dēļ var būt visdažādākās izpausmes formas, piemēram, aizliegums būt par reliģiskas kopienas locekli, aizliegums nodoties lūgšanām publiski vai privāti, nodarboties ar reliģisku apmācību. Pret personām tādēļ, ka tās piekopj savu reliģiju vai pieder noteiktai reliģiskai kopienai, var tikt vērsti nopietni diskriminējoši pasākumi. Tikai piederība kādai reliģiskai kopienai vien nav pamats bēgļa statusa pieprasīšanai. Tomēr var būt īpaši apstākļi, kuros šāda piederība vien var būt pietiekams iemesls (*sk. Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status // UNHCR, Geneva, December 2011, para. 72., 73.; http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4f33c8d92.pdf)*.

Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, kā viņa ieskatā ir izpaudusies viņa vajāšanas reliģiskās pārliecības dēļ. Proti, *ISIS* kaujinieks draudējis viņu nogalināt, jo *ISIS* uzskata, ka pieteicējs, tāpat kā pārējie, kas nav *ISIS* ideju atbalstītāji, pieder "nepareizajam" islāmam, tāpēc ir ienaidnieki. Vienlaicīgi pieteicējs tiesas sēdē atzina, ka līdz telefona pazaudēšanai viņš nejutās apdraudēts savas ticības dēļ.

[15.2] Tiesas ieskatā iepriekš konstatētais norāda uz to, ka nav konstatējami apstākļi, kas liecinātu, ka pieteicējs ir ticis apdraudēts tieši islāma ticības dēļ. Gan starptautiskās organizācijas, gan daudzas nacionālās valstis *ISIS* ir atzinušas par teroristisku organizāciju, kas Tuvajos Austrumos grib izveidot Kalifātu ar Šariāta likumiem un kam raksturīga līdz šim nepieredzēta brutalitāte un nežēlīgums. Turklāt *ISIS* vardarbību izvērš, neškirojot iedzīvotājus pēc to reliģijas, vecuma, dzimuma un teritoriālās atrašanās vietas, ko apstiprina *ISIS* dalībnieku un ideju piekritēju organizētie terorakti gan Tuvo Austrumu reģionā, gan Eiropā (piemēram, Parīzē, Briselē, Nicā, Minhenē un Ansbahā) *(sk. piemēram, http://www.welt.de/themen/islamischer-staat/, http://www.welt.de/themen/terrorismus/, http://www.tvnet.lv/zinas/arvalstis/617792-nemiernieki_sirija_kludas_del_nogriez_galvu_mazam_zenam)*. Tādējādi tiesa atzīst, ka pieteicēja viedoklis, ka viņš ir ticis vai varētu tikt vajāts reliģijas dēļ Patvēruma likuma izpratnē, konkrētajā situācijā ir kļūdains. Pieteicēja minētie apstākļi neveido vajāšanas sastāvu reliģijas dēļ.

[16] Izvērtējot to, vai pieteicējs pieder noteiktai sociālai grupai, tiesa konstatē šādus apstākļus.

[16.1] Jēdziena "noteikta sociālā grupa" saturs izriet no Patvēruma likuma 39.panta pirmās daļas 4.punkta. Proti, lai atzītu personu par piederīgu konkrētai sociālai grupai, nepieciešams, lai sociālā grupa atbilstu kādam no šādiem raksturojumiem: a) grupas dalībniekiem ir kopējas iedzimtas pazīmes vai kopēja izcelsme, ko nevar mainīt, vai viņiem ir kopējas pazīmes vai pārliecība, kas personas identitātei vai apziņai ir tik svarīga, ka personu nevar spiest no tās atteikties, un minētajai grupai attiecīgajā valstī ir īpatna identitāte, kuru apkārtējā sabiedrība uztver kā atšķirīgu, b) atkarībā no apstākļiem izcelsmes valstī par īpašu sociālo grupu tajā var uzskatīt tādu grupu, kuras galvenā kopējā pazīme ir konkrēta seksuālā orientācija.

Savukārt ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos sniegtajā skaidrojumā ir norādīts, ka "noteikta sociāla grupa" parasti ietver personas ar līdzīgu izcelsmi, paražām vai sociālo statusu. Piederība kādai īpašai sociālai grupai var būt par vajāšanas iemeslu tādēļ, ka radušās šaubas par šādas grupas lojalitāti pret valdību, vai arī tāpēc, ka tās locekļu politiskie uzskati, agrākās aktivitātes vai ekonomiskā darbība, vai pati grupas eksistēšana vien tiek uzskatīta par kavēkli valdības politikai. Tikai piederība kādai sociālai grupai vien parasti vēl nav pietiekams pamatojums, lai pieprasītu bēgļa statusu (*sk. HANDBUCH UND RICHTLINIEN ÜBER VERFAHREN UND KRITERIEN ZUR FESTSTELLUNG DER FLÜCHTLINGSEIGENSCHAFT// GENF, DEZEMBER 2011 (deutsche Version 2013), S.19; http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?*

reldoc=y&docid=526632914). Tāpat tiek norādīts, ka noteiktu sociālo grupu nevar definēt, pamatojoties tikai uz apstākli, ka tās biedri tiek vajāti, taču pašas vajāšanas darbības var būt izšķirošs faktors, nosakot grupas atpazīstamību noteiktā sabiedrībā (*sk.Richtlinien zum Internationalen Schutz No. 2: "Zugehörigkeit zu einer bestimmten sozialen Gruppe" im Zusammenhang mit Artikel 1 A (2) des Abkommens von 1951 bzw. des Protokolls von 1967 über die Rechtsstellung der Flüchtlinge, S.5; http://www.refworld.org/docid/3d58ff7d4.html*). Šādus kritērijus izmanto arī citu valstu tiesas (*sk. Austrijas Augstākās Administratīvās tiesas 2007.gada 26.jūnija spriedumu lietā Nr.2007/01/0479; publicēts: www.ris.bka.gv.at*).

Tātad, ņemot vērā iepriekš minēto, lai varētu atzīt kādu personu par piederīgu kādai "noteiktai sociālai grupai", nepieciešams konstatēt, ka šai personai, tāpat kā citiem šīs grupas dalībniekiem, ir kādas iedzimtas pazīmes, kopēja izcelsme, paražas, kopēja pārliecība vai sociālais statuss, kuru apkārtējie uztver kā atšķirīgu un nevēlamu, kā arī pastāv šaubas par šīs grupas lojalitāti pret valdību vai ir pamats uzskatīt, ka šīs grupas eksistēšana kā tāda tiek uzskatīta par traucēkli valdošajai varai vai lielākajai daļai pārējās sabiedrības, no kuras agresijas valdošā vara sociālajai grupai piederīgos nepasargā.

Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka ANO Augstais komisārs bēgļu jautājumos, novērtējot patvēruma meklētāju no Afganistānas starptautiskās aizsardzības lūgumus, ir atzinis, ka vīriešiem, kuri ir kaujas spējīgā vecumā un kuri mīt nemiernieku grupējumu aktīvi kontrolētās teritorijās (vai tādās, pār kuru kontroli notiek aktīvas cīņas), var būt nepieciešama starptautiskā bēgļu aizsardzība, pamatojoties uz piederību noteiktai sociālajai grupai vai citu kritēriju (*skat. http://www.refworld.org/country,,,,AFG,,570f96564,0.html, skatīts 2016. gada 2.augustā*).

[16.2] Pieteicējs, kā jau norādīts, ir izvirzījis apgalvojumu, ka viņš pieder noteiktai sociālai grupai, proti, Pešmergas kaujiniekiem un tādēļ tiek vajāts. Plašāku paskaidrojumu, kāpēc pieteicējs uzskata, ka Pešmergas kaujinieki veido noteiktu sociālo grupu un kā izpaužas vajāšana tieši šīs piederības dēļ, pieteicējs nav sniedzis.

Pieteicējs nav norādījis un arī tiesa no tai pieejamiem avotiem par izcelsmes valsti nav konstatējusi, ka vietējā sabiedrība, t.i., iedzīvotāji, kā arī Irākas valdība vai Kurdistānas autonomā reģiona valdība, Pešmergas karavīrus uztvertu kā kaut ko no pārējās sabiedrības atšķirīgu un nevēlamu vai arī pastāvētu šaubas par šīs grupas lojalitāti pret valdību, vai būtu pamats uzskatīt, ka šīs grupas eksistēšana kā tāda tiek uzskatīta par traucēkli valdošajai varai vai lielākajai daļai pārējās sabiedrības, no kuras agresijas valdošā vara sociālajai grupai piederīgos nepasargā. Tāpat tiesa nekonstatē, ka Kurdistānas autonomais reģions, no kurienes nāk pieteicējs, būtu atzīstams par nemiernieku (*ISIS*) aktīvi kontrolētu teritoriju vai pār to kontroli notiktu aktīvas cīņas. Tieši pretēji – Kurdistāna ir spējusi parādīt aktīvu un veiksmīgu pretestību *ISIS*, aizsargājot savas teritorijas. Tāpat tiesas rīcībā nav informācijas, ka *ISIS* būtu aktīvi iesaistījusies kurdu kaujinieku vervēšanā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka konkrētajā situācijā nav konstatējama noteiktas sociālas grupas – Pešmergas kaujinieku – pastāvēšana un pieteicēja vajāšanas fakts Patvēruma likuma izpratnē. Tādējādi nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka viņš būtu ticis vai varētu tikt vajāts piederības dēļ pie noteiktas sociālas grupas.

[17] Ņemot vērā iepriekš minēto, nav pamatots un ir noraidāms pieteicēja pieteikums daļā par bēgļa statusa piešķiršanu, jo pieteicēja paskaidrojums par vajāšanu trīs iepriekš minēto kritēriju dēļ neatbilst tam, ko saskaņā ar Patvēruma likumu var atzīt par vajāšanu.

[18] Pieteicējs ir lūdzis arī? piešķirt viņam alternatīvo statusu, līdz ar to tiesai ir jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi šāda statusa piešķiršanai.

Atbilstoši Patvēruma likuma 40.panta pirmajai daļai uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37.panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46.panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību. Tātad, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz alternatīvo statusu, tiesai ir jākonstatē, ka: 1) persona ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar Patvēruma likuma 37.panta pirmo daļu; 2) uz šo personu neattiecas Patvēruma likuma 46.panta nosacījumi; 3) ir pamats uzskatīt, ka šī persona pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauta smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Tiesa jau konstatēja, ka lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir trešās valsts valstspiederīgais. Tiesa arī secināja, ka pieteicējam nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar Patvēruma likuma 37.panta pirmo daļu. Tāpat tiesa konstatē, ka lietā nav materiālu, kas liecinātu, ka uz pieteicēju attiektos Patvēruma likuma 46.pantā minētie nosacījumi.

Patvēruma likuma 41.pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: 1) nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; 2) patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; 3) smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

Pieteicējs nav norādījis, ka viņam Irākā būtu ticis piespriests nāves sods vai izvirzītas kādas konkrētas apsūdzības, par kurām šāds nāvessods varētu tikt piespriests. Tomēr no pieteicēja paskaidrojumiem secināms, ka viņš baidās atgriešanās gadījumā tikt pakļauts smagam kaitējumam (nonāvēšanai, nolaupīšanai, verdzībai) no *ISIS* puses.

Līdz ar to tiesai ir jāpārbauda tas, vai ir pamats uzskatīt, ka pieteicējs pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt izcelsmes valsts aizsardzību.

[19] No Eiropas Savienības dalībvalstu tiesu prakses izriet, ka, izvērtējot, vai ir iestājušies Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 13.decembra direktīvas Nr.2011/95/ES (turpmāk - Kvalifikācijas direktīva) 15.panta "c" apakšpunktā minētie kritēriji (identiski kritēriji ir iestrādāti Patvēruma likuma 41.panta 3.punktā), proti, novērtējot vardarbības līmeni, ir novērtējami gan kvantitatīvie kritēriji, kas iekļauj sevī nogalināto un ievainoto personu skaita un uzbrukumu skaita analīzi, gan kvalitatīvie kritēriji, kas ietver sevī vardarbības draudu un reālas fiziskas vardarbības, bruņotā konfliktā iesaistīto pušu uzvedības, kā arī ilgstošāka konflikta rezultātā pastāvošo kumulatīvo efektu u.c. analīzi (*sk. Europäisches Unterstützungsbüro für Asylfragen, Artikel 15 Buchstabe c der Anerkennungsrichtlinie (2011/95/EU). Eine richterliche Analyse, 2014, 32*). Savukārt Vācijas Federālā Administratīvā tiesa ir norādījusi, ka, vērtējot vardarbības līmeni, statistikas dati ir jāvērtē kopsakarā – gan civiliedzīvotāju upuru skaits un kaitējuma (nāves gadījumi un ievainojumi) smagums. Pie šī kopējā novērtējuma pieder arī medicīniskās aprūpes pieejamība konkrētajā reģionā, no kuras kvalitātes un sasniedzamības ir atkarīgs iegūto miesas bojājumu smagums, ņemot vērā upuru paliekošo ievainojumu sekas (*sk. Vācijas Federālās Administratīvās tiesas 2011.gada 11.novembra sprieduma lietā Nr.BVerwG 10 C 13.10 23.punktu, publicēts: www.bverwg.de*).

Tiesa ņem vērā to, ka dienests Pešmergā ir brīvprātīgs. Turklāt pieteicējs līdz dienestam Pešmergā ir strādājis dažādus darbus celtniecībā. No lietas materiāliem neizriet, ka pieteicējs vēlētos turpināt dienēt Pešmergā. Tādējādi tiesa nekonstatē, ka pieteicējs, atgriežoties Suleimanijā, varētu tikt kā īpaši pakļauts smaga kaitējuma riskam, t.i., ka pastāvētu paaugstināts risks pieteicēja profesijas vai citu iemeslu dēļ (vecums, dzimums, veselības stāvoklis, invaliditāte, ģimenes stāvoklis u.tml.). Līdz ar to, ja netiek konstatēti individuāli paaugstināti apdraudējuma riski, ir jākonstatē ļoti augsts vardarbības līmenis, lai būtu pamats piešķirt patvērumu (*sk. Vācijas Federālās Administratīvās tiesas 2011.gada 11.novembra sprieduma lietā Nr.BVerwG 10 C 13.10 18.-19.punktu, publicēts: www.bverwg.de*). Atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2008.gada 28.februāra atziņām spiedumā *Saadi* lietā, ir nepieciešams konstatēt, ka pieteicējs varētu tikt pakļauts reālam riskam ("*real risk*") (*sk. http://hudoc.echr.coe.int/eng#{"fulltext":*

["saadi"],"documentcollectionid2":["GRANDCHAMBER","CHAMBER"],"itemid":["001-85276"]}).

Eiropas Savienības Tiesa ir skaidrojusi, ka smagu un individuālu draudu esamība personas dzīvībai vai veselībai var tikt uzskatīta par pierādītu, ja plaši izplatītās vardarbības, kas raksturo notiekošo bruņoto konfliktu, pakāpe – kuru novērtē kompetentās valsts iestādes, kurās ir iesniegts alternatīvās aizsardzības pieteikums, vai tās dalībvalsts tiesas, kurās izskatīšanai ir nodots lēmums, ar kuru ir noraidīts šāds pieteikums, – sasniedz tādu līmeni, ka pastāv nopietni un pamatoti iemesli uzskatīt, ka civiliedzīvotājs, ja tas atgrieztos attiecīgajā valstī vai reģionā, būtu pakļauts reālam minēto draudu riskam tāpēc vien, ka viņš atrodas šajā teritorijā (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2009.gada 17.februāra sprieduma lietā Nr.C-465/07 Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie 43.punktu, http://www.refworld.org/docid/499aaee52.html%20[accessed%202%20February%202016).*

[20] Vērtējot vardarbības līmeni, Vācijas Federālā Administratīvā tiesa šajā pašā spriedumā ir atzinusi par korektu apstākļu novērtējumu, atzīstot, ka iespējamība tikt nogalinātam vai ievainotam teroristiska uzbrukuma rezultātā proporcijā 1:800 gadā, nepastāvot pamatotiem apsvērumiem par drošības situācijas iespējamu pasliktināšanos vai draudus palielinošiem individuāliem apstākļiem, nav vērtējama kā tik augsts vardarbības riska līmenis, lai atzītu Kvalifikācijas direktīvas 15.panta "c" apakšpunktā minēto kritēriju iestāšanos (*sk. Vācijas Federālās Administratīvās tiesas 2011.gada 11.novembra sprieduma lietā Nr.BVerwG 10 C 13.10 7. un 23.punktu, publicēts: www.bverwg.de/*).

Tāpat vērtējot personas iespējas atgriezties izcelsmes valsts drošajā daļā, ir jāņem vērā tas, vai persona nenonāk tik bezcerīgā situācijā, ka nepastāv iespēja nodrošināt eksistenci. Savukārt slikti ekonomiskie un sociālie apstākļi konkrētajā valsts teritorijā principā neizslēdz iespēju izmantot iekšējo pārvietošanu. Dzīves līmeņa pazemināšanās, kas saistīta ar iekšējo pārvietošanos, bet kas stāv pāri bezcerīgas situācijas līmenim, ir vērtējama kā eksistencei atbilstoši apstākļi (*sk. Austrijas Federālās Administratīvās tiesas 2016.gada 23.maija sprieduma Nr.L504 1430350-2/13E 3.2.4.punktu, publicēts: www.ris.bka.gv.at).*

[21] Izvērtējot, vai pieteicējs atgriešanās gadījumā Irākā varētu tikt pakļauts reālam dzīvības vai veselības apdraudējumam plaši izplatītas vardarbības dēļ bruņotu konfliktu gadījumā, tiesa ņem vērā tiesas iegūtās ziņas par šo valsti, īpaši tās, kas raksturo situāciju Irākas Kurdistānas autonomā reģiona Suleimanijas provincē, no kura nācis pieteicējs.

[21.1] ANO palīdzības misijas Irākā (*UNAMI*) ziņojumā, kas datēts ar 2016.gada 27.aprīli, atzīmēts, ka drošības situācija valstī joprojām ir nepastāvīga, neskatoties uz Irākas armijas un tai labvēlīgo spēku panākumiem cīņā pret *ISIS* (*skat. http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=5731a1a14&skip=0&query=kurdistan&coi=IRQ&searchin=title&sort=date, skatīts 2016.gada 2.augustā*). ASV Valsts departamenta ziņojumā par terorisma tendencēm 2015.gadā norādīts, ka joprojām daļa Irākas atrodas *ISIS* kontrolē, taču Irākas valdības spēki ir atguvuši vairāk nekā 40 procentus no *ISIS* iepriekš kontrolētās teritorijas, ieskaitot atsevišķas stratēģiski nozīmīgas apdzīvotas vietas. Novembrī Pešmerga atguva kontroli pār Sindžaras pilsētu, kurā 2014.gadā *ISIS* bija nežēlīgi vērsusies pret jezīdu kopienu. 2015. gada nogalē Irākas drošības spēki kopīgi ar vietējiem sunnītu kareivjiem un policiju atbrīvoja lielu daļu stratēģiski nozīmīgās Anbaras provinces galvaspilsētas Ramadi, kas tika izmantota ķīmisko ieroču ražošanā (*skat. http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2015/257522.htm, skatīts 2016. gada 2.augustā*). Pēdējā informācija no Irākas liecina, ka Irākas armija un tai lojālie spēki ir atbrīvojuši Fallūdžas pilsētu, un varētu gatavoties atbrīvot Mosulu, kas ir lielākā pilsēta *ISIS* kontrolē. Indikāciju, ka *ISIS* spēki tuvākajā laikā varētu dot nozīmīgu prettriecienu un iekarot kādas teritorijas, nav. Sevišķi maz ticama šāda perspektīva ir attiecībā uz Kurdistānas reģionu. Dānijas Imigrācijas dienesta 2015.gada rudenī veiktais pētījums raksturo Kurdistānu kā vienu no visdrošākajiem reģioniem Irākā (*skat. http://www.refworld.org/docid/570cba254.html, skatīts 2016. gada 2.augustā*).

[21.2] Kopš 2014.gada, kad *ISIS* sāka aktīvu ofensīvu, Kurdistānai ir nozīmīga loma patvēruma sniegšanā reliģisko minoritāšu pārstāvjiem, kā arī iekšēji pārvietotajām personām un bēgļiem no Sīrijas. Kopš Sīrijas konflikta un *ISIS* uzbrukumiem, Kurdistānā ir uzņemti kopumā aptuveni 1,8 miljoni cilvēku (*skat. http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=57307cef15&skip=0&query=kurdistan&coi=IRQ&searchin=title&sort=date, skatīts 2016. gada 2.augustā*). Saskaņā ar Starptautiskās Migrācijas organizācijas datiem uz 2016.gada 2.augustu Irākā identificētas vairāk kā 3,3 miljoni iekšēji pārvietotās personas, no kurām lielākā daļa atradušas patvērumu Bagdādes, Anbaras un Dohukas reģionos. Savukārt Suleimanijā patvērumu ir radušas 163 644 personas (*skat. http://iomiraq.net/sites/default/files/dtm/others/Round46_Report_English_2016_May_26_IOM_DTM_0.pdf, skatīts 2016. gada 2.augustā*). Tas liecina, ka stāvoklis Kurdistānas reģionā kopumā un tā sastāvā esošajā Suleimanijas provincē ir relatīvi drošs.

[21.3] Projekts „Iraq Body Count" apkopo ziņas par Irākā bojā gājušajiem civiliedzīvotājiem. Šā projekta mājaslapā iespējams aplūkot informāciju laika griezumā par katru Irākas provinci (*skat. https://www.iraqbodycount.org/database/*). Apskatot informāciju par Suleimanijas provinci, redzams, ka 2014.gadā reģistrēti 15 civiliedzīvotāju bojāejas gadījumi un 5 incidenti, 2015.gadā - 13 civiliedzīvotāju bojāejas gadījumi un 8 incidenti, 2016.gadā par civiliedzīvotāju zaudējumiem un incidentiem ziņu nav. Saskaņā ar šiem datiem Suleimanijas province uzskatāma par vienu no drošākajiem apgabaliem Irākā, jo citās Irākas provincēs incidentu un bojāgājušo civiliedzīvotāju skaits gada griezumā joprojām mērāms vairākos desmitos, simtos un pat tūkstošos.

[21.4] Tajā pašā laikā tiesa konstatē, ka valstu vēstniecības, piemēram, Vācijas Ārlietu dienests (*sk. http://www.auswaertiges-amt.de/DE/Laenderinformationen/00-SiHi/Nodes/IrakSicherheit_node.html*) brīdina par riskiem, kas ir saistīti ar ceļojumiem uz Irāku, t.sk., Suleimanijas reģionu. Arī Latvijas Ārlietu ministrija norāda, ka drošības situācija Irākā joprojām ir nestabila, un saglabājas augsts terorisma draudu līmenis, tādēļ iedzīvotājiem iesaka neapmeklēt Irāku. Tāpat, ņemot vērā drošības situācijas pasliktināšanos Irākas ziemeļos un uzbrukumus pilsētās, kas atrodas uz dienvidrietumiem no Erbilas, Kurdistānas reģionā, Ārlietu ministrija iesaka pirms to apmeklēšanas rūpīgi izvērtēt drošības situāciju attiecīgajos reģionos. Valstī regulāri notiek teroristu organizēti uzbrukumi, par uzbrukumu mērķiem izvēloties mierīgos iedzīvotājus. Pēdējā laikā teroristu uzbrukumu skaits ir palielinājies, un pastāv nopietni cilvēku nolaupīšanas draudi (sk.*http://www.mfa.gov.lv/konsulara-informacija/celotajiem/celojumu-bridinajumi/bridinajumi/28347-irakas-republika).*

Pēc Lielbritānijas Ārlietu ministrijas mājaslapā pieejamās informācijas, Irākā drošības situācija ir nestabila, un tā var strauji pasliktināties. Ceļotājiem neiesaka ceļot uz Anbaras, Nainives, Salaldinas, Dialas, Kirkūkas provincēm, kā arī uz Erbilas provinci, uz dienvidiem no 80.ceļa un 10 km robežas no Nainives provinces. Uz pārējo Irākas daļu ceļošana ir pieļaujama tikai nepieciešamības gadījumā. *ISIS* un citas bruņotās grupas kontrolē daļu Irākas (pārsvarā Anbaras, Nainives, Salaldinas un Dialas provinces). *ISIS* un kurdu spēku frontes līnija ir mainīga, tādēļ pastāv paaugstināts risks 10 km ap frontes līniju. Koalīcijas spēki turpina uzbrukumus *ISIS* Irākas ziemeļu un rietumu daļā. Tā kā Kurdistānas reģionam ir sava autonoma no Irākas neatkarīga pašpārvalde, līdz ar to drošības situācija šajā reģionā ir nedaudz stabilāka no pārējās valsts teritorijas, lai gan *ISIS* spēki atrodas turpat blakus. Pēc sadursmēm Nainives provincē, liels skaits iedzīvotāju tikuši pārvietoti iekšēji uz Dohukas provinci (sk. https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/iraq/safety-and-security).

[21.5] Pēc *Amnesty International* ziņām cilvēktiesību situācija Irākā turpina pasliktināties. Valdības drošības spēki, valdības atbalstītie militārie grupējumi un *ISIS* veic kara noziegumus un pārkāpj cilvēktiesības. Plaši izplatīta ir sieviešu un meiteņu seksuālā diskriminācija. Drošības spēki veic arestus bez iepriekšēja brīdinājuma un bez tiesas ordera, aizturētie apcietinājumā pavada pat vairākus mēnešus vai arī tiek pārvesti uz slepeniem cietumiem. Cietumos ieslodzītajiem ir smagi sadzīves apstākļi, ieslodzītie tiek spīdzināti, lai no viņiem iegūtu informāciju. Organizācija norāda uz

trūkumiem kriminālajā tiesvedībā un tiesu sistēmas neatkarībā. Tāpat konstatēti vārda un pulcēšanās brīvības ierobežojumi, preses brīvības ierobežojumi (sk. https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/iraq/report-iraq/).

Lai gan tiek ziņots par Irākas un tai labvēlīgo militāro spēku uzvarām pār *ISIS*, tomēr drošības situācija valstī joprojām ir nepastāvīga. Irākas drošības spēki, Pešmerga, Populārās mobilizācijas spēki un cilšu bruņotās apvienības sadarbībā ar koalīcijas spēkiem, veiksmīgi turpina cīņu ar *ISIS*. Operācijas tiek koncentrētas uz kontroles paplašināšanu Anbaras, ieskaitot Ramadi, kā arī Salaldinas un Nainives provincēs. Militārie spēki veic sagatavošanās darbus, lai pārņemtu kontroli pār pārējām *ISIS* kontrolētajām teritorijām.

Drošības nodrošināšana no *ISIS* atgūtajās teritorijās ir liels izaicinājums tur pastāvošā terorisma, sektu darbības, kopienu savstarpējo attiecību un vardarbības dēļ. Irākas valdība turpina starptautisko un reģionālo sadarbību, lai stiprinātu tās divpusējās un daudzpusējās attiecības un nodrošinātu politisko, militāro un ekonomisko atbalstu humanitārajām un atjaunošanas vajadzībām un cīņai ar ISIS *(sk. http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=5731a1a14&skip=0&query=kurdistan&coi=IRQ&searchin=title&sort=date)*.

Pešmergas kontrolētajās teritorijās ārpus Kurdistānas robežām, it īpaši rietumos no Kurdistānas, Anbaras tuvumā, ir problēmas ar likumu īstenošanu dzīvē. Saskaņā ar ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos informāciju, vietējie iedzīvotāji neuzticas tiesībaizsardzības iestādēm un neizmanto policijas vai tiesu palīdzību. Tāpat no šī paša avota zināms, ka, neskatoties uz to, ka ir pieņemti vairāki likumi, kuri atbilst starptautiskajiem standartiem, policija un tiesas nespēj reaģēt uz iedzīvotāju lūgumiem, ja personas vēršas kādā iestādē. Pieeja tiesu sistēmai ir atkarīga no etniskās un reliģiskās piederības (no kādas cilts nāk persona, kas ir personas ģimene un radinieki u.c.) ANO Augstais komisārs bēgļu jautājumos uzskata, ka ir ļoti sarežģīti, ja ne pat neiespējami, personai aizsargāt savas tiesības patstāvīgi *(sk. https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/4B4E8C12-84B7-4ACB-8553-5E0218C5689A/0/FactfindingreportKurdistanRegionofIraq11042016.pdf)*.

ANO ziņo par pieaugošu irākiešu un kurdu drošības spēku vardarbību (sākot ar laupīšanām, īpašuma sagraušanas, piespiedu izlikšanas no mājokļiem līdz pat atsevišķos gadījumos nogalināšanai bez tiesas sprieduma) pret arābu sunnītiem valsts daļās, kas ir atkarotas no *ISIS*. Arābu sunnīti saskaras ar diskrimināciju arī no citām etniskajām un reliģiskajām grupām, kas tos apsūdz sadarbībā ar *ISIS*, un tiek ziņots, ka arābu sunnītiem ir ierobežota pieeja pirmās nepieciešamības precēm un pakalpojumiem, kā piemēram, ūdenim, pārtikai, pajumtei un medicīniskajai aprūpei *(sk. http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=52730#.V1jlOfl97IU)*. Taču tiek ziņots, ka ne tikai arābu sunnīti saskaras ar diskrimināciju, bet arī atsevišķos reģionos arī šiītu kopienas un arī kristiešiem ir noteikti ierobežojumi pārvietoties uz konkrētu valsts reģionu *(sk. http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=56e16449309&skip=0&query=kurdistan&coi=IRQ&searchin=title&sort=date; http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=5721cf454&skip=0&query=kurdistan&coi=IRQ&searchin=title&sort=date)*.

[22] Pieteicējs (*lietas 95.lapa*) atsaucas uz Patvēruma likuma 4.panta otro daļu un lūdz tiesu ņemt vērā ANO Augstā komisāra bēgļu lietās 2016.gada maija ziņojumā pausto nostāju – nebūtu lietderīgi liegt personām no Irākas starptautisko aizsardzību, pamatojoties uz iekšējo lidojumu piemērojamību vai pārvietošanās alternatīvu (*skat. Relevant COI for Assessments on the Availability of an Internal Flight or Relocation Alternative (IFA/IRA) in Baghdad for Sunni Arabs from ISIS-Held Areas , pieejams: http://www.refworld.org/type,COUNTRYREP,,IRQ,575537dd4,0.html, skatīts 2016.gada 2.augustā*). Tiesa vērš uzmanību, ka šis ziņojums ir attiecināms, kā to norāda jau pats nosaukums, uz Irākas valstspiederīgajiem – arābu sunnītiem, kas nāk no *ISIS* kontrolētajām teritorijām, bet ne uz visu tautību Irākas valstspiederīgajiem, t.sk., kurdiem. Arī atsauce uz iepriekšējiem ANO Augstā komisāra bēgļu lietās ziņojumiem ir vērtējama kopsakarā ar situācijas attīstību konkrētajā valstī. 2014.gada ziņojums ir ticis publicēts brīdī, kad *ISIS* bija ievērojami paplašinājusi savā kontrolē esošās teritorijas un turpināja izplesties. Pašreiz esošā situācija liecina, ka Irākas valsts robežās ir tikusi atkarota lielākā daļa no *ISIS* pārņemtās teritorijas, turklāt Kurdistānas reģionā, no kura nācis pieteicējs, *ISIS* nebija izdevies iespiesties, jo Pešmerga pierādīja savu spēku aizstāvēt sava reģiona robežas. Uz to savā praksē jau ir norādījusi Administratīvā rajona tiesa (*sk. 2016.gada 21.jūlija spriedumu lietā Nr.A420185416)*. Viens no obligātajiem kritērijiem, novērtējot informācijas par izcelsmes valsti kvalitāti, ir tās aktualitāte (*Ungarisches Helsinki-Komitee, Gyulai G.: Herkunftsländerinformationen (COI) in Asylverfahren. Qualität als rechtliche Anforderung in der EU, Aktualisierte Version 2011, 2011, 56.-64.).* Tas izriet arī no Kvalifikācijas direktīvas 8.panta otrās daļas, kā arī Patvēruma likuma 32.panta pirmās daļas. Tādējādi ANO Augstā komisāra bēgļu lietās 2014.gada oktobra ziņojumā ietvertajam viedoklim šīs lietas kontekstā tiesas ieskatā nav izšķirošas nozīmes. Savukārt attiecībā uz Patvēruma likuma 4.panta otrās daļas (nosaka, ka, izskatot iesniegumu, patvēruma procedūrā iesaistītās institūcijas izvērtē Apvienoto Nāciju Organizācijas augstā komisāra bēgļu lietās viedokli par patvēruma meklētāja iesniegumu) piemērošanu, tiesa no lietas materiāliem nekonstatē un uz to nav arī norādījis patvēruma meklētājs, ka viņš būtu vērsies ar individuālu iesniegumu pie ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos.

[23] Patvēruma likuma 47.pants nosaka, ka patvēruma meklētājam nepiešķir bēgļa vai alternatīvo statusu, ja kādā viņa izcelsmes valsts daļā bailes no vajāšanas nav pamatotas vai nepastāv smaga kaitējuma risks, vai ir pieejama šā likuma 43.pantā minētā aizsardzība pret vajāšanu vai smagu kaitējumu un patvēruma meklētājs var droši un likumīgi ceļot uz šo valsts daļu, tikt tajā uzņemts un, kā var pamatoti pieņemt, tajā arī uzturēties.

Ņemot vērā iepriekš konstatētos faktus par drošības stāvokli Irākā un Kurdistānas autonomā reģiona Suleimanijas provincē, tiesa nekonstatē apstākļus, kas liecinātu, ka pieteicējs tiktu pakļauts reālam riskam, atgriežoties Suleimanijā. Vienlaicīgi tiesa neizslēdz iespēju, ka pieteicējs varētu saskarties ar sākotnējām grūtībām atrast darbu un nodrošināt sev iztiku. Taču, ņemot vērā to, ka pieteicējs ir jauns, vesels vīrietis darbaspējīgā vecumā, kas Kurdistānā ir dzimis un uzaudzis, kā arī gājis skolā, tātad pārzina vietējās tradīcijas un valodu, tiesa nesaskata apstākļus, kas pieteicējam liegtu nodrošināt sev eksistenci. Turklāt pirms pieteicēja izceļošanas uz Eiropu Suleimanijas provincē dzīvoja pieteicēja vecāki un citi radinieki, kas var sniegt nepieciešamo atbalstu. Arī citu valstu tiesas līdzīgos faktiskajos apstākļos ir novērtējušas personu atgriešanos/iekšējo pārvietošanu uz Kurdistānas autonomo reģionu par iespējamu (*sk. piemēram, Austrijas Federālās Administratīvās tiesas 2016.gada 23.maija sprieduma lietā Nr.L504 1430350-2/13E 3.3.2.punktu; publicēts: www.ris.bka.gv.at*).

Apkopojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka, neskatoties uz nestabilo vispārējo drošības stāvokli lielākajā daļā Irākas, Kurdistānas autonomajā reģionā šobrīd nenotiek plaši izplatīti bruņoti konflikti. Vietā, kur pieteicējs dzīvoja pirms izceļošanas, proti, Kurdistānā, Suleimanijas provincē, situācija ir salīdzinoši droša un stabila. Iepriekš minēto iemeslu dēļ tiesa secina, ka pieteicējam nav pamata piešķirt alternatīvo statusu. Līdz ar to pieteikums ir noraidāms arī šajā daļā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /per. E/ *(/pers. E/)* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesnese D.Ābele